

Leerrede over Filippensen 1: 29 en 30 uitgesproken op Woensdagavond 4/01/50 te Schiedam door H. Hofman, evangeliedienaar.

Zingen - Psalm 76: 1 en 2

Lezen - Filippensen 1

Voorrede:

Uit hetgeen wij zo-even zongen, is op te merken, dat satan zich niet ontziet om zelfs datgene aan te tasten, wat bij God op hoge waarde wordt gesteld. Het is zeer op zijn plaats, dat wij daar acht op geven, omdat wij anders soms zeer grote teleurstellingen kunnen opdoen.

Immers, satan is de tegenvoeter van Christus. Hij heeft zich al in den beginne vergrepen, daar hij het gezet had op de hoogste erfenis, die God Zijn Zoon had toegedacht, en, dat ontdekt zijnde is hij uit de hemel geworpen. Nadat hij in de hemel geen heer en meester meer kon zijn, heeft hij zich, met al zijn macht en boosheid, er op toegelegd om hier op aarde heer en meester te zijn.

In zoverre is dat hem gelukt, daar hij door middel van de slang en van Eva, Adam tot ongehoorzaamheid bracht, aan wie - als hoofd van het verbond der werken, als heer op dit benedenrond - de werken van Gods hand waren toebetrouwd. Aan hem waren onderworpen de beesten der aarde, de vogelen des hemels, ja zelfs tot de vissen in de wateren. Dus, toen Adam gevallen was - hij Adam bezittend - was de gehele aarde van hem. Dat kunnen wij ook klaar en helder lezen toen Jezus in de woestijn verzocht werd van de satan, want nadat satan aan Christus al de koninkrijken der aarde had voorgesteld, zei hij, dat die van hem waren. Christus behoefde maar even de knieën voor hem te buigen, dan gaf satan het allemaal aan Christus over. Dan zegt Christus niet: "Je bent een aartsleugenaar, want de wereld is van Mij." Néén. Satan had macht in deze wereld.

Adam, die als verbondshoofd stond, was hem vrijwillig toegevallen, dus: hij in satans macht, daardoor ook alle koninkrijken der aarde. Ook noemt Jezus Zelf hem: "De overste dezer wereld." Hoe kan het nu uitblijven - daar het Gods wil is om Zichzelf in deze wereld een Koninkrijk te stichten en te bouwen - dat satan met al zijn macht en listen zal trachten dat aan te vallen en, kon het zijn, te vernietigen, ongedaan te maken? Die zaak ligt voor de hand.

Daar moet een ieder maar rekening mee houden, zelfs wanneer er nog maar aanvankelijk in ons hart aan het werken gaat, dat wij ons oog op God gaan slaan, en dat Koninkrijk bij ons waarde gaat krijgen. Ja, laten wij het zelfs zó uitdrukken, dat, wanneer wij in Gods volk gaan zien: die hebben, die bezitten toch eigenlijk wat heel de wereld niet heeft, en dat is zó'n begeerlijk goed, waardoor wij die kant uitgaan, om dat tot doel te gaan zetten, om daar ook deel aan te hebben.

Dus in de geest zoals dat bij Ruth ging werken. Bij Orpa was het heel anders dan bij Ruth. Orpa vond haar schoonmoeder wel een buitengewoon echt mens, die kon toch zo vertellen van God en van Zijn werken. Ja, echt, het was een uitnemend mens. Maar zo was het bij Ruth niet. Als zij Naomi hoorde praten, dan pakte dat heel haar hart in en dan zag zij dat Naomi zo schatrijk, zo gelukkig was. Want, dáár lag het ware geluk in, om die God te kennen, mede deel te hebben aan die goederen des verbonds!

Daardoor is haar hart op zulk een wijze bezet geworden, dat zij op die gelegenheid - toen zij met z'n drieën bij de grens gekomen waren en Orpa terug ging en Naomi tegen haar zei: "Zie, uw zwagerin is wedergekeerd tot haar volk en tot haar goden; keer gij ook weder, uw zwagerin na", - het uitspreekt: "Val mij niet tegen, dat ik u zou verlaten, om van achter u weder te keren." Dan gaat zij zeggen hoe het in haar hart was: "Uw volk is mijn volk, en uw God mijn God. Waar gij zult sterven, zal ik sterven, en aldaar zal ik begraven worden; alzo doe mij de HEERE, en alzo doe Hij daartoe, zo niet de dood alleen zal scheiding maken tussen mij en tussen u."

Het was ook heel anders dan bij Bileam, de valse profeet. Want die zegt: "Mijn ziel sterve de dood der oprechten, en mijn uiterste zij gelijk het zijne!" Hij wilde wel met hen mee naar de hemel, maar hier niet met hen delen. Doch Ruth eigent: Uw volk is mijn volk, uw God mijn God. Zij wilde er niet alleen mee sterven maar ook mee léven. De dood alleen moest dan maar scheiding maken. Precies het tegenovergestelde als bij Bileam, de valse profeet.

Wanneer dan zo iets in ons gaat werken, laten wij er dan vast op rekenen dat wij heel de hel tegen ons in het harnas jagen, want dan gaan wij doen hetgeen tegen de wil en de lust van satan is. Laten wij dat toch steeds in de zin van onze gedachten bewaren, opdat de strijd, de moeite, alles wat voorkomt, ons niet overvalt als iets waar wij niet op gerekend hebben. Bedenk dat het vanzelfsprekend is, dat wordt op dat pad ontmoet.

Satan heeft door de eeuwen heen, boog en schild en vurige pijlen daartegen aangewend, maar ... hij is het verspeeld! Waarom? Doordat God er voor wilde instaan. Anders was het stellig geweest dat satan zich van den beginne aan zó te weer gesteld had, dat de kerk en gemeente van Christus, hier nóóit openbaar geworden was. Hij heeft dat van den beginne aan getracht. Nauwelijks was hier van Gods genade openbaar, of satan was in de weer.

Twee broeders, onder één hart gedragen, aan dezelfde borst gezoogd, staan tegenover elkaar. Wat legde Habel Kaïn in de weg? Niets, het allerminste niet. Maar Kaïn zag in Habel wat hij níet had, en nu komt er voor de dag: moet Habel bij hèm vóórliggen?

Hij, Kaïn, was een goed man, hij paste goed op, werkte goed en als een goed man bracht hij God offer. Waarom nam God, Habel en diens offerande wel aan en het zijne niet? Hij staat als in brand van nijd, van woede. Wij kunnen wel zeggen, dat satan dáár Kaïn regeerde - heel zijn hart - hem als een instrument gebruikte, als een vazal, om zijn duivelse haat ten uitvoer te brengen. Maar, dan lees je zo eenvoudig, dat er een Seth geboren werd.

Já, dat heeft satan ook niet tegen kunnen houden. Dan lees je later dat deze Seth ook een zoon geboren werd, Enos, en dat men toen de Naam des HEEREN begon aan te roepen. Dat was ook weer niet tegen te houden. Dat lees je zo eenvoudig in de Schriftuur. Gød is er dus de Zorgdragende voor geweest, en dat zal Hij blijven tot de jongste dag. Hij zal de Zorgdragende blijven voor Zijn kerk in het algemeen, maar Hij wil Zich ook bewijzen aan een ieder persoonlijk die God en Christus ten doel heeft, en zoekt deel en gemeenschap te hebben aan Christus en aan dat gezegend goed.

Laat dan de hel woeden en werken, dan kunnen wij er juist achter komen welk een macht Christus heeft, bóven alle macht des duivels. Ik vraag dan ook uw aandacht voor het Woord Gods, doch zoeken wij vooraf Zijn aangezicht om een verbeurde zegen.

Tekst.

Het woord waartoe ik uw aandacht vraag vindt gij in de twee laatste verzen van het ons zoëven gelezen 1e hoofdstuk van Paulus' zendbrief aan de Filippensen, waar Gods Woord aldus luidt:

29. *Want u is uit genade gegeven in de zaak van Christus, niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden;*
30. *Denzelfden strijd hebbende, hoedanigen gij in mij gezien hebt, en nu in mij hoort.*

Leerrede.

Wij weten dat die gemeente te Filippi de eerste gemeente in Europa geweest is, waar de apostel Paulus het Evangelie heeft verkondigd. Hij is daar op een wonderlijke wijze gekomen. Immers, de Geest verhinderde hem om het Evangelie in Klein Azië te verkondigen. "En van Paulus werd in de nacht een gezicht gezien: er was een Macedónisch man staande, die hem bad en zei: Kom

over in Macedónië, en help ons." Daaruit besloot de apostel om terstond daarheen te gaan en daar het Evangelie te verkondigen.

Maar toen hij daar aankwam - dat was ook al weer een wonderlijke geschiedenis - werd hij niet verwelkomd door een man die in grote nood was, er was niets te zien, nog niet eens een schuur, laat staan een tempel of een synagoge.

Degenen die daar godsdienstig waren, waren gewend om op het rivierstrand, dus onder de blote hemel, het gebed te doen. Paulus heeft zich ook maar geschikt naar de gang van zaken. Ja, er waren wat vrouwen samengekomen, en daar spraken zij tegen. Maar, in dat gezicht was het een Macedónische man, en die was niet te zien. Dus ja, dat leek ook weer fout. Maar Paulus kon niet zeggen, dat God hem tegen was, want, al was die man er nu niet, er was een vrouw, Lydia, een purperverkoopster, van de stad Thyatíra, die de Heere vreesde, èn, wèrkelijk, God opende haar hart dat zij acht nam op hetgeen door Paulus gesproken werd. Paulus had dus God niet tegen.

Maar terwijl zij daar zijn gebeurt er weer wat wonderlijks. Zij ontmoeten niet een man, die hun verwelkomt met de vraag: "Heb je een gezicht gezien van een Macedónische man? Hier is hij! Man, vertel mij eens ... (in de zin als bij Cornelius: "Wij zijn dan allen nu hier tegenwoordig voor God, om te horen al hetgeen u van God bevolen is")".

Neen, maar er is een vrouw, met een waarzeggende geest, die loopt Paulus en die bij hem waren vele dagen achterna, steeds roepend: "Deze mensen zijn dienstknechten Gods des Allerhoogsten, die ons de weg der zaligheid verkondigen." Daar ging die geest nog reclame voor hen lopen maken. Maar, Paulus was niet naar Europa gekomen, opdat satan reclame zou maken voor het Evangelie!

Paulus, daarover ontevreden zijnde, verbiedt het. Hij keert zich om, en gebiedt de geest in de Naam van Jezus Christus dat hij van haar uitgaat. Doch daardoor komen zij in de gevangenis terecht. Voeten in de stok en de handen in de boeien. Maar, zij hadden een goede consciëntie, zelfs van dien aard, dat zij te middernacht tegen elkaar zeggen: "Laten wij toch eens een vers zingen." Toen baden Paulus en Silas, en zongen Gode lofzangen en de kwaaddoeners hoorden naar hen.

Dat is toch wat geweest! Ja, de goeie mensen gooiden hen in de gevangenis en de kwaaddoeners konden horen van God en van Zijn werken. Dan schudt de gevangenis op haar grondvesten, de deuren gaan open en ook de boeien vallen bij allen af. De stokbewaarder zou zichzelf gedood hebben, omdat hij dacht, dat alle gevangenen ontvloten waren, maar Paulus weerhoudt hem daarvan door te roepen: "Doe uzelf geen kwaad; want wij zijn allen hier." Daarop valt die man aan hun voeten neer, zeggende: "Lieve heren, wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?" Hij wist geen ráád meer. Nu komt toch de Macedónische man voor de dag, die hulp nodig had. Maar, het was in zo'n weg!

Dat is dan de gemeente waar Paulus hier aan schrijft. Wij zien tegelijk in deze brief, dat het geen oppervlakkige, belijdende christenen waren, die het christendom wat oppervlakkig beleden in deze zin: dat er een Jezus van Nazareth was geweest, die geboren was te Bethlehem, geleden had in Gethsémané en op Golgotha aan het kruis was gestorven en daarna was opgewekt. Néén! Het waren geen oppervlakkige belijders, maar christenen die de kracht der zaken kenden en bij wie de heilverdiensten van Christus eigen waren.

Want Paulus spreekt die mensen als volgt aan: "Paulus en Timótheüs, dienstknechten van Jezus Christus, al de heiligen in Christus Jezus, die te Filippi zijn, met de opzieners en diakenen: "Genade en vrede zij u van God, onze Vader, en de Heere Jezus Christus - en vervolgt met - Ik dank mijn God, zo dikwijls als ik Uwer gedenk". Het is een gemeente waarover hij vervuld is met blijdschap, en daarover God dankt, te allen tijde hunner gedenkende in zijn gebeden.

Hoe was het? Waren zij dan mensen, die zo'n ruimte hadden omdat zij wisten: ware geroepenen

te zijn, die hun roeping helder en klaar konden neerleggen, en bij wie de rechtvaardigmaking zo'n helder werk was? En dat ze konden vertellen van de toepassing van Christus' heilverdiensten en inzetten in dat Koninkrijk, dus: mensen "van zessen klaar"? Ja, zelfs dat zij nog konden neerleggen, hoe God hun Vader in Jezus Christus geworden was, dus, als men wilde horen van God en van Zijn werken, dan kon men bij hen terecht? Is Paulus daarom zo blij?

Och, welnee. Ja, hij was Gode dankbaar dat dat werk bij die mensen bekend was en zij er de vrucht van trokken ten eeuwigen leven. Maar het was bij Paulus niet zoals het tegenwoordig opgeld doet, van: "Die, die moet je eens horen, die heeft al de stukken beleefd!" Dat is toch de geest van deze tijd! Want als er iemand is, die weet van overgang in Christus, die onder de rechten Gods verloren is gegaan en wie Christus tot grond is geworden, waar Christus Zijn Geest en bloed, Zijn gerechtigheid heeft toegepast, die vrede met God heeft verkregen, die Hij wedergebracht heeft bij God, Die hem als kind heeft aangenomen, en waar die Geest dat werk heeft verzegeld, dan is het doorgaans in deze tijd: "Dat is iemand, die al de stukken heeft beleefd." Liggen die zaken zó? Neen toch. Dat kun je niet lezen in Oud- en Nieuw Testament.

Onze catechismus leert het ook anders. Die begint rechtstreeks met de vraag: "Wat is uw enige troost, beide in het leven en sterven?" En het antwoord is: "Dat ik met lichaam en ziel, beide in het leven en sterven, niet mijn, maar mijns getrouwe Zaligmakers Jezus Christus eigen ben." Dus die begint al direct bij de eerste Zondag, dus bij de eerste vraag, met de pit en het merg, de kern van het christendom op de voorgrond te zetten. Het begint met: Christus met ziel en lichaam, allebei, eigen te zijn.

Dan wordt gevraagd: "Hoe veel stukken zijn u nodig te weten, opdat gij in deze troost zalig leven en sterven moogt?" Het antwoord hierop is: "Drie stukken. Ten eerste, hoe groot mijn zonde en ellende zij; ten andere, hoe ik van al mijn zonde en ellende verlost worde; en ten derde, hoe ik Gode voor zulk een verlossing zal dankbaar zijn. Dan wordt de leer verhandeld van ellende, verlossing en dankbaarheid.

Maar, in deze tijd is het anders. Nú is het geloof: "Dat is een mens, die kent al de stukken." Hoe komt dat? Doordat wij zo ver van het fundament afgegleden zijn.

Op de man af zal ik een ieder onder ons de vraag stellen: toen gij, in zoverre er bij u enige kennis is, overtuigd zijt geworden van uw zonden, hoe was dat? Denkt het u eens even in? Van mijzelf wil ik er van zeggen, dat de inhoud daarvan was: als ik één zonde had moest God mij voor eeuwig verdoemen. En nu kon ik niet anders bekijken, dan dat heel mijn achterliggend leven één zwarte zondelijn was. Wáár moest ik belanden? Daardoor is op de voorgrond getreden: hoe word ik rechtvaardig voor God? Hoe word ik van al mijn zonden verlost? Want als ik daar niet van verlost werd, dan moest God mij verdoemen. Hóe moest het aankomen? Zo was het onder jullie toch ook?

Nog nooit heb ik iemand daar anders van horen spreken, in of buiten onze kringen. En of het nu was in het noorden, het zuiden, het westen of het oosten des lands, waar overtuiging is gaan werken, daar liep het over schuldvergiffenis. Maar tegenwoordig is het een tijd, dat, als iemand wat ervaring heeft opgedaan, dan heeft hij "een belofte" gekregen. En die? oh, die heeft toch zo'n "lieve toestand" meegemaakt, dus die "is er wel één van."

Nu is het al zó ver, dat de laatste jaren (niet zo maar een jaar of 1½, maar al jaren) waar zagezegd nog "rechtzinnige leer" is, van de kansel af uitgebazuind wordt over "kleine zieltjes", die moet je "de handen boven het hoofd houden!" Heeft Jezus dat ooit geleerd? Néén. Hij heeft geleerd, dat mensen die tegenwoordig gekenmerkt worden als kleine zielen, maar die zichzelf leren kennen als grote, vette zondaren, die niet weten hoe het moet aankomen, tot Hem kunnen komen. Hij zegt tot hen: "Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven."

Hij leert niet, zoals tegenwoordig voorgangers en dominees doen, om bij zulke mensen kussens onder de oksels te naaien en te laten groeien buiten Christus, maar dat dienaars des Woords hen

aanspreken in hun zonden, en dat er Iemand met uitgebreide armen gereed staat om zondaars te ontvangen, maar dat wij onze zonden en verloren staat moeten aanpakken. Dat is Gods leer, die hier in de kerk Gods, door de eeuwen heen geleerd is. Maar wij zeiden, dat wij van het fundament, van het voetstuk afgedegen zijn. Daardoor is het: dat is een veranderd mens! En: dat is een mens voor wie de weg is ontsloten (dus, die is al een trap hóger!), en: dat is een man of vrouw die "al de stukken" meegemaakt heeft, dus, die is hélemáál "boven Jan"! Dat lezen wij niet in Oud- of Nieuw Testament, nòch in de catechismus, de geloofsbelijdenis of in de Vijf Artikelen tegen de Remonstranten. Daar wordt ons Jezus Christus voorgesteld, en dat wij, als ellendigen, dáárin alle heil moeten zoeken.

Dat moeten ook diegenen doen die Jezus Christus' eigendom geworden zijn en daar verder hun leven uit putten. Want onze bekering is niet de grond, maar die God, Die wij door bekering hebben leren kennen! Hij is het leven. Daarom staat er: "Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, Die Gij gezonden hebt." Niet: dat men gerechtvaardigd is, maar: dat men U kenne, en Jezus Christus, opdat wij uit die volheid alles putten. Dat is de zaak waarover het gaat.

Toe hoor, laat een ieder voor zich dat toch bewaren in de zin van zijn gedachten, en laat een ieder voor zich persoonlijk zoeken zijn ziel er als een buit uit weg te dragen.

Ons leerboek begint, dat dat de zaligheid is om het eigendom van Jezus Christus te zijn. Heel de Evangelieleer is van die inhoud, dat wij bij Hem terecht kunnen. Niet als een veranderd mens, met een goed begin en: "ik ben er wel één van", maar: als zondaar. Dan moeten onze zonden en ellende ons maar uit de wereld en het "eigen" tot Jezus Christus drijven, om de waarheid Gods als waarheid Gods te gaan ervaren. En, zijn wij het eigendom van Jezus Christus, laat dan maar gaan werken, dat onze bekering geen grond van leven is, maar die God Die wij door onze bekering hebben leren kennen, opdat wij geen leven kunnen putten uit de werken van bekering, doch het uit Hem moeten doen, Die het leven Zelf is.

Nu mag er gezegd worden: "Man, je moet eens bedenken in wat voor een droevige tijd wij leven. Alles is zó ver weg, is zó ver weg, het is èrg hoor. Oh, het is toch zo erg. En doordat de hemel zo ver weg is, worden die grote stukken niet meer zo beleefd, zie je."

Dus, doordat het zo in het land gesteld is, is God veranderd? Is Jezus Christus veranderd? Er staat, dat er bij Hem geen verandering is, of ook maar schaduw van omkering. Jezus Christus is gisteren, heden en in der eeuwigheid Dezelfde! En ik lees ook, dat die Hem zoeken, Hem zullen vinden. Maar ... dan moet Hij ook gezocht worden. Dan moet men niet gaan praten: kijk, de hemel is zo ver weg. Dat deze tijd verschrikkelijk is, is waar. Beseffen wij het wel, dat het zo is? Ook, dat al het gerommel dat op het ogenblik in Nederland te doen is, geen verbetering is?

Want er wordt zo veel gepraat op godsdienstig terrein: 's Zondags voetballen; trainen, bussen, trams rijden; café's open; dancings, schouwburg, bioscopen, één en al goddeloosheid. Já, het is verschrikkelijk, dat moet ik toestemmen. Maar, als wij eens veronderstellen dat vanaf a.s. Zondag, dus vanaf de tweede Zondag van 1950, op Zondag geen trein, geen bus, geen tram, geen auto meer zou rijden, geen boot meer zou varen, er niet gevoetbald zou worden en de café's en al dergelijke inrichtingen dicht zouden blijven, zou dan de zaak bij God anders zijn?

Het zou een zeer voortreffelijke zaak zijn als het gebeurde, maar gaat God er mee akkoord? Zullen wij dan bedenken, dat daarmee voor het hemelhof geen draad veranderd is? Gij zult zeggen: "Ja, het is verschrikkelijk! Maar, wij zijn toch een christelijke natie en wat is er niet te doen op kerkelijk terrein?" Ja, je kunt de naam "kerk" niet meer uitspreken, want het is een spot voor heel de wereld. Maar, als wij nu eens veronderstellen, dat al de kerken zich verenigden, dus al de Protestanten in één kerk, en àlles de handen ineen sloegen. Of - als het over de politiek gaat, wat voor partijen zijn er niet in Nederland - als al de protestantse politieke partijen één zouden worden en als leus hebben: "Gods Woord tot richtsnoer", zou daarmee dan wat voor het

hemelhof veranderen? Dan is er nog NIETS veranderd!

Hoe aanbevelenswaardig die zaken ook mogen zijn, maar als het gebeurde en de Nederlanders gingen er groot op, weet je hoe het dan in de hemel zou zijn? Dat wij ons met een bedekking bedekten, maar niet uit Zijn Geest, om zonde tot zonde te doen! Want, wij zijn geen christennatie meer, maar een neutrale staat. Wij hebben met God en Christus gebroken!

Dat is een zaak die al twee eeuwen geleden hier begonnen is, en in 1797 is die zaak beklonken. Oranje is na de Franse tijd wel teruggeroepen in Nederland, maar God en Christus nooit. Men is buiten God - met de Naam van God in de mond - met godsdienst verder doorgestaan met allerlei gedoe op politiek, kerkelijk en allerlei terrein, maar ... het is alles buiten God!

Er is maar één oplossing, namelijk, dat wij heel de boel eens ontbinden en dan in schuld teruggaan naar God. Maar in Nederland is te zien dat men het openlijk uitspreekt: "Wijkt van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust." Daar doet zowel rechtzinnig als vrijzinnig aan mee, de één voor de ander. En als er niet van het beslag van Gods Majesteit op ons ligt, dan zijn ik en gij ook geneigd er aan mee te doen. Zó zijn wij er aan gewend om buiten God te handelen!

Wij, Nederlanders, zijn grote schandvlekken, vanaf de Schelde tot de Dollard en van de zee tot de Duitse grens. Wát voor naam wij ook op christelijk en kerkelijk terrein mogen hebben, dat komt er niet op aan, maar zó is het bij God! Wij hebben met God en Christus en met Zijn Woord gebroken en al de mooie leuzen, halen niets uit. De enige weg is: terug naar God! Wáár legt God nu beslag en heerschappij op het hart? Dát is het toch waar het over gaat! Wat daarbuiten is, is fout. Dat is maar kerkje spelen en godsdienst, waar God van spreekt: "Raap uw kramerij weg uit het land." Hij doet daar niet aan mee.

Wat wil God dan? Hij wil Zijn lieve Zoon geëerd hebben. Dát vraagt God, en dat is een zaak die mij en u persoonlijk geldt. Dóen wij dat? Eren wij Zijn lieve Zoon? Doen wij dat persoonlijk, dat wij moeten bekennen: Heere Jezus, ik ben op U aangewezen, want ik heb het verzondigd; als Gij niet door Uw Geest en genade in mij werkt, dan is het voor eeuwig kwijt! Dat wij aan Hem gebonden zijn, en in zoverre wij genade verkregen hebben, wij ook aan Hem hangen? Dat is de weg. Dus, dat wij als schuldigen aan God en Christus hangen, om van Hem alleen alles te verwachten. Dat is de weg.

Wat hier dan staat - deze tekstwoorden - dat zijn geen vreemde zaken. Paulus merkt deze gemeente te Filippes aan, als ware christenen en zegt: "Want u is uit genade gegeven in de zaak van Christus, niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden." Let wel, hier staat: "In de zaak van Christus." Er staat niet: u is uit genade gegeven in Christus te geloven, maar er staat: in de zaak van Christus. Wat is dat? Toch dit: Zijn kerk, Zijn gemeente, dát is Christus' zaak.

Dus Paulus zegt, dat die mensen genade hebben om in de zaak van Christus te geloven. En niet alleen in Hem te geloven, dat Hij Zijn kerk in stand houdt - dat zij al de zaken van Zijn kerk aan Hem zouden toebetrouwen en op Zijn schouder zouden leggen - maar ook voor Hem te lijden. Een verheven zaak: in de zaak van Christus geloven. Het is genade om dat te doen. Als wij die genade mogen hebben, om in de zaak van Christus te geloven, dat is - dat Christus Hoofd is van Zijn kerk, van Zijn gemeente - wat zal dat in ons teweeg brengen? Als wij levende lidmaten zijn, dan zijn Christus' zaken onze zaken, omdat door de geloofsvereniging onze zaken ook Christus' zaken zijn.

Immers, het geloof is geen dode, koude, dorre zaak, maar om een woord van Luther te gebruiken: een levend ding. Het geloof is dus een levende zaak. Als wij in de zaak van Christus

geloven, dan zal ons geval niet zijn: Oh, Christus draagt wel zorg voor Zijn zaak, voor Zijn kerk, voor Zijn gemeente, dus dat komt wel goed, hoor. Néén, zo is het niet. Want als het zo bij ons is, dan bewijzen wij, dat wij geen levende lidmaten zijn.

Het geloof en de vereniging met Christus wordt in de Schriftuur voorgesteld onder het beeld van een huwelijk. Nu is het in de natuur zo, dat de zaken van de man ook de vrouw aangaan, net zo wel als de zaken van de vrouw de man aangaan. Als een man een zaak heeft en die zaak rendeert niet, hoe is het dan met de vrouw? Leeft die maar vrolijk en opgewekt verder? Of als haar gevraagd wordt: "Wat hoor ik? Gaat het niet goed met de zaak van je man?" Antwoordt zij dan: "Dat moet m'n man maar uitzoeken, hoor!?" Dat is toch geen ware liefde.

Zo zijn die zaken toch niet, want als de man zich inzet voor een zaak, dan leeft de vrouw toch met hem mee, in voor- en tegenspoed. Wat gevoelt men daar in? Ja, dat doet de liefde, de band des huwelijks. Dat ligt voor de hand. Zo is het dan ook met de kerk, met de gemeente Gods. Naarmate wij door het geloof aan Christus verbonden zijn, zijn de zaken van Christus ook de onze. Ja, die nauwe vereniging brengt teweeg, dat onze zaken ook die van Christus zijn. Mij dunkt, dat ik de zaak toch helder genoeg heb voorgesteld, begrijpelijk voor een ieder.

Als dan hier gezegd wordt: "Uit genade gegeven in de zaak van Christus, niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden", wat spreekt zich daarin uit? Het levend geloof, dat Christus gesproken heeft: "Ik ben met ulieden al de dagen tot aan de voleinding der wereld", dat Christus Zijn kerk in stand zal houden, dat Hem gegeven is alle macht in de hemel en op de aarde. En naarmate er werkt omtrent Zijn kerk, zijn gemeente - dat Hij Zich er aan verbonden heeft, dat Hij haar in stand zal houden - treedt dat op de voorgrond, vooral in een tijd zoals het nu is.

Want het is toch droevig gesteld met de kerk, met de gemeente Gods! Raakt het dan ons hart niet? Is het dan niet bij ons, daar wij in de zaak van Christus geloven, dat wij handen en harten opheffen tot Hem en zeggen: "Heere Jezus, wilt Gij Uw huis, Uw kerk, eens komen nakijken, Uzelf eens opmaken, Zelf eens orde op zaken komen stellen? Gij zijt Hoofd van Uw kerk, van Uw gemeente. Het is toch Uw zaak!" Dan komen wij door het geloof tot Christus, omdat het Zijn zaak is en wij gelovig aan Hem verbonden zijn, zodat het ook onze zaak is.

Als dat niet zuiver in ons ligt -- dat Christus Hoofd is van Zijn kerk, en Hij Zijn kerk heeft, zoals het ook bij een mens persoonlijk is, en zoals onze catechismus leert: "Wat is uw enige troost, beide in leven en in sterven? Dat ik met lichaam en ziel, beide in het leven en sterven, niet mijn maar mijns getrouwen Zaligmakers Jezus Christus eigen ben", dat is dan persoonlijk, een ieder lidmaat betreffend, maar ook heel Zijn kerk, want die heeft HIJ! --als dat dan, zei ik, niet behoorlijk wordt onderscheiden, dan gebeurt er dit: dan zijn er mensen die een kerk willen gaan hervormen en reformeren, en zèlf aan het werk zijn. Maar dat is niet geloof oefenen in de zaak van Christus en daardoor lijden! Dat is: de zaak zèlf in handen nemen. Dàt heeft Luther indertijd niet gedaan. Wat Luther gedaan heeft, toen hij die stellingen aansloeg aan de slotkapel te Wittenberg, is niet anders geweest dan zijn consciëntie vrijmaken.

Ik kan niet in de schaduw staan van Luther, maar als ik over de zaken van Christus spreek zoals nu, dan maak ook ik mijn consciëntie vrij, opdat een ieder kan horen dat ik met heel kerkelijk Nederland niet akkoord kan gaan, en het, uit kennis die God in mij gelegd heeft, ook niet mag doen.

Doch welk een man is Luther geweest. Hem heeft God willen gebruiken om het licht weer op de kandelaar te plaatsen. God heeft hem als een instrument willen eigenen om door hem, als instrument, Zijn kerk te hervormen. Het was een zaak van Christus en daarin heeft Luther zichzelf niet opgeworpen.

Alle eigen werk is uit een verbroken werkverbond of dode ijver, want de kerk is van Christus en

Díe doet met Zijn kerk. Als Hij dienaars neemt, dan wil Hij hen gebruiken als instrumenten, maar dan moeten zij ook geregeld uit alle "eigen" gezet worden, om als instrument in de zaak van Christus te zijn. Dan kan men een ander of de kerk niet eens recht gaan zetten! Maar, doordat men in de zaak van Christus gelooft, is men ook de lijdende. Want als men Christus nodig heeft, Hem aanroept, in gebed en smeking aan de genadetroon is, en alles aan de voeten van Christus zoekt te brengen, dan is heel de macht der hel ons deel, om ons, kon het zijn, het leven te benemen.

Uitwendig staan er wel geen schavotten en brandstapels meer, en wordt men uitwendig niet meer verbrand of geradbraakt of opgehangen, maar als men waarlijk in de zaak van Christus gelooft, en gelovig aan Hem gebonden is, dan leert men wel kennen van lijden, wat soms gelijk staat met geradbraakt te worden. Ik wil dat zeggen tot troost, als er zijn wier leven meer stervend dan levend is. Dat wordt genaamd: "U is uit genade gegeven."

Uit genade? Jáá! Dat wij hier geen lediggangers behoeven te zijn, is Zijn liefde, Zijn genade. Hij wil ons dicht bij Jezus houden, dat wij in gebed en smeking aan Zijn genadetroon gebonden zijn, en de lijdenden om Christus' wil.

Te lijden om Christus en met Christus, voor Zijn gemeente en met Zijn gemeente. Is dat geen genade? Is dat geen grote liefde? Wat geeft het dan, al wordt het niet verstaan, en al wordt men soms gebruikt als een vloermat en dat de vinger naar ons uitgestoken wordt? Laten wij maar delen met Christus, want dan worden wij ook wat eigen, van wat hier Zijn pad is geweest. Laten wij dan maar met Hem delen!

Daarbij ook dit, als er zijn, die met hun zonden zitten, met hun scheiding van God en niets hebben dan ellende, het nergens kunnen vinden, maar die bemerken hoe wij zijn omtrent de zaak van Christus en Zijn gemeente, die hebben daar soms nog ademtocht uit. Want, daar zij geen leven hebben in de wereld, in het "eigen" of in de godsdienst, zo kunnen zij aan ons merken dat wij het ook niet hebben buiten Christus, maar ook aan de genadetroon bij God hangen.

En waar dat zo is, en wij met ons hart bij Christus verkeren, daar laat Christus toch wel eens afvloeien van Zijn rijkdom en genade? Dat kunnen wij dan tegelijk doorgeven, zodat zij kunnen horen, kunnen bemerken hoe het Gode welbehagelijk is, als wij zo'n deel hebben, en Zijn zaak ons ter harte gaat.

Paulus spreekt er hier, tot die gemeenteleden, met lof over! "U is uit genade gegeven in de zaak van Christus, niet alleen in Hem te geloven - dat is dus nummer één; doch ook ten tweede - maar ook voor Hem te lijden." Hij noemt het dus een éér, een genáde, om voor Hem te mogen lijden, en voor Zijn zaak te mogen lijden. Het bewijst dus, dat, als wij voor Hem lijden, het zó staat, dat wij niet van deze wereld zijn en dat wij ons deel niet hebben met de lieden die van deze wereld zijn en h́ier hun leven hebben, maar dat ons leven ànders is. Dat wij alleen leven hebben in de zaak van Christus, dat is: Zijn kerk, Zijn gemeente, en dat ons dàt lijden bezorgt.

Toe, als dat dan ons lijden uitmaakt, het is een genade! Dan ligt vanzelf al het andere gerommel aan de kant, want wat is er tegenwoordig niet te doen! Als men "de zaak hééft", "goed bekeerd is", dan is dat een mens die wel met onderscheiding opgemerkt mag worden! Dus, als er iemand in de buurt is, laat die de deur maar niet voorbijgaan! Op z'n minst moet zo'n mens vřriendelijk gegroet en naar de ogen gezien worden. Als dat niet gedaan wordt, och, dan moet zo'n ziel zo lijden wat het winterkoren nog niet te verduren heeft. Maar het is allemaal hoogmoed!!

Wat is er in van het lijden om Christus? Het is niets dan wereldzin, ellendige hoogmoed! Er is niets van God bij! Het is het bewijs hóe ver men van huis is, dat men zich met zulke nietigheden bezig houdt! Of: een ander kijkt ons niet op een "behoorlijke" (!) wijze aan, slaat ons niet hóóg genoeg aan. Het is tegenwoordig zelfs zó, dat men teksten heeft "van de Heere" dat het oordeel iemand zal treffen, omdat hij zogenaamd het werk Gods niet hoog genoeg acht! Is het geen

vleespot? Laat daarom maar op ons werken van de zaak van Christus, want hoe is het nu?

Onze voorvaderen waren bekend van de Noord- tot de Zuidpool: dat zijn Nederlanders, behorend tot een christennatie, waar God partij voor trok. Nu wordt er niet meer met ons gerekend, maar met ons wordt gedaan, als het ware voor ons, over ons en zonder ons. Wij tellen niet meer mee, wij zijn een volk dat wonderlijk omlaag is gedaald. Denkt maar eens even aan Nederlands-Indië, je mag het niet eens meer schrijven! Indonesië moet het zijn. Het is wel "vooruitgang"! Ja, en de tegenwoordige tijd brengt het met zich mee, natuurlijk! Maar voor iemand die nadenkt zegt het véél.

Hoe is het met de kerk, met de gemeente, waarnaar men indertijd uit het buitenland kwam om hier eens te zien hoe bloeiend hier de kerkstaat was? Nu zijn wij in het buitenland tot een spot, tot een spreekwoord geworden: "Eén Nederlander een theoloog, twee Nederlanders een kerk, drie Nederlanders een ... scheiding!" Is het dan niet op zijn plaats dat wij om de zaak Christi lijden? Já toch?

Vervolgens staat er hier nog over die gemeente: "Denzelfden strijd hebbende, hoedanigen gij in mij gezien hebt, en nu in mij hoort." Gij zult zeggen: "Maar, in Paulus' tijd was het wel enigermate een andere strijd." Ja, dat is waar. Daarom pas ik die woorden hier toe in gemeenschap.

Paulus, die verheven apostel, zegt hier, hoewel zij eertijds heidenen waren, maar daar zij nu dezelfde strijd hebben, dat bewijst, dat wij éézelfde kinderdeel hebben. Want wat bij u is, is bij mij, en wat bij mij is, is bij u, omtrent lijden.

Ook dáárin kan de eenheid des waren christelijken geloofs uitgedrukt worden. Want, als de zaak van Christus bij ons en ook bij een ander een hoge plaats inneemt, of men dan een gewoon lidmaat is of voorganger, jong of oud, wat zal er dan voor de dag komen? Hetzelfde, namelijk dat wij eenzelfde deel hebben door het geloof in de zaak van Christus te lijden.

Een ieder heeft daarin zijn eigen deel, nochtans heeft men dezelfde strijd en leeft men in eenheid, eenheid des geloofs, hetzelfde doel hebbend, hetzelfde leven. Merkt nu eens op, dan heeft men een leven afgescheiden van deze wereld. Dan heeft men een leven niet gelijk de lieden van deze wereld, maar dan heeft men een deel zoals een lidmaat van Christus betaamt in de kerk, in de gemeente Gods, bij wie de zaak van Christus ter harte gaat en die behoort tot dat huisgezin waar Christus Zijn bloed voor heeft laten stromen, en die Hij gekocht en betaald heeft met Zijn dood.

Hoe een wantoestand het nu ook moge zijn, maar als die zaken ons ter harte gaan, zullen wij dan bedenken dat Christus het zó zeker niet zal laten zitten? Dat kàn niet, hoor! Te Zijner tijd zal Hij Zich zeker opmaken, en de rechten die Hij van Zijn Vader verkregen heeft, komen verdedigen. Dat dan ons deel moge zijn, dat wij aan de zijde van Christus staan, want dan staan wij aan de goede kant.

Wat er dan komt van ellende en van jammer, waar men doorgaans met vreze tegenaan kijkt, als wij dan hier lopen te sterven van ellende, dan kon het, als de ellende komt, wel eens onze uitkomst zijn, om dan te zeggen - als aan de zijde van God staande -: "Deze is onze God; wij hebben Hem verwacht en Hij zal ons zaligmaken."

Geve God ons, dat wij nu op ons mogen hebben lijden en ellende, opdat, als dat komt, wij zullen mogen beleven wat wij aan Christus hebben. Gedenke ons daarin God almachtig en schikke Hij ons toe naar staat, geval en omstandigheden wat wij nodig hebben om de zegeningen des verbonds ten eeuwigen leven te mogen wegdragen. Amen.

Slotzang.

Psalm 132: 12

Wat vijand tegen Hem zich kant', ...

Zegen.

Gaat voorts heen in vrede, en ontvangt de zegen des HEEREN:

De genade van onze Heere Jezus Christus, de liefde Gods des Vaders, en de troostvolle gemeenschap des Heiligen Geestes, zij en blijve met u allen. Amen.